

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ  
І ЗМІСТУ ОСВІТИ**

# **НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ**

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЗБІРНИК**

**ВИПУСК 86  
Частина 1**

**«Агроосвіта»  
2015**

**Нові технології навчання:** наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2015. – Вип. 86. частина 1. – с. 300.

Для викладачів, аспірантів, науковців і керівних працівників освіти та навчальних закладів.

**Редакційна колегія:**

С.В.Кириленко (заступник головного редактора),  
Ю.В. Ївженко (відповідальний секретар), Л.Ф. Бурлачук, М.Ф. Бондаренко,  
М.І. Бурда, М.Ф. Дмитриченко, Н.М.Кушнарєнко, Н.Г. Ничкало, Л.М. Паламар,  
Т.О. Пушкарьова, О.Я. Савченко, В.К. Сидорєнко, М.П.Хоменко, В.П. Широчин.

**Відповідальні за випуск:** В.М. Бабич.

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

**Автори несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.**

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту інноваційних технологій і змісту освіти.

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України

Свідоцтво Серія КВ № 12815 від 1. 06. 2007 р.

Збірник включено до Переліку наукових видань ВАК України, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з педагогічних наук (Постанова № 1-05/2 від 26.01.2011 р.)

Адреса редакції: вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035,  
тел. (044) 248-19-64



## КУЛЬТУРА ОСОБИСТІСНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тернопільська ВЛ  
професор кафедри теорії та історії педагогіки  
Київського університету імені Бориса Грінченка

**Ключові слова:** культура, особистісне самовизначення, культура особистісного самовизначення, студент, формування.

**Ключевые слова:** культура, личностное самоопределение, культура личностного самоопределения, студент, формирование.

**Key words:** culture, self-determination, culture of personal self-determination, student formation.

**Вступ.** На сучасному етапі розвитку нашої держави, який супроводжується втратою традиційних орієнтирів і способів здійснення життєдіяльності особистості, вибір її життєвого шляху, самовизначення, самореалізація стають дуже складними. Серйозною перешкодою для молоді на цьому шляху виступає відсутність у неї необхідних знань і умінь щодо визначення мети свого життя з урахуванням своїх здібностей, вибору життєвих пріоритетів у світі, що змінюється. У такому контексті цінним є формування у підростаючого покоління необхідних знань, умінь, навичок, особистісних якостей як інструментів розв'язання життєвих і соціальних проблем, здатності до самопізнання, самовизначення.

**Аналіз попередніх досліджень.** Проблемі сутності та змістових аспектів особистісного самовизначення досліджували К. Абульханова-Славська, В. Андрущенко, Е. Еріксон, Д. Мід, І. Нікітіна, О. Семенов, В. Поплужний, С. Рубінштейн, І. Тисячник, Л. Тодорів, І. Федоришина та ін.

Мета роботи – аналіз феномену «культура особистісного самовизначення», розкриття його структурних складових.

Матеріали і результати дослідження. Культуру особистісного самовизначення можна визначити як системне утворення, процес і результат вироблення індивідом життєвої стратегії, оволодіння цінностями-цілями з якими він себе ідентифікує та які інтеріоризує, здатність реалізувати своє призначення. Результатом самовизначення особистості виступає визначення мети, напрямів і способів її активності з урахуванням своїх здібностей, ціннісних орієнтацій, формування самотності, здатності самотійно реалізувати своє призначення.

У зв'язку з цим, культура особистісного самовизначення значною мірою зумовлюється здатністю індивіда здійснювати вибір, будувати свою життєву позицію, співвідносити своє «Я», координувати власні дії, поведінку у системі взаємовідносин «людина–людина», «людина–суспільство».

Сутність феномену «культура особистісного самовизначення» складається з таких постулатів як «культура», «самовизначення». Наприклад, у тлумачному словнику [4] поняття «культура» часто вживається для позначення рівня вихованості й освіченості людини, оволодіння нею тією чи іншою сферою знання або діяльності. У цьому зв'язку поняття «особистісне самовизначення» фіксує якості особистості, спосіб її поведінки, ставлення до інших людей та діяльності.

Культура є як індивідуальним, психологічним конструктом, так і соціальним. У деякій мірі культура існує в кожному з нас індивідуально і як глобальний, соціальний конструкт.

У культурології під культурою розуміють сукупність позагенетичних засобів, моделей поведінки, що слугують для зв'язку людської спільноти з оточенням. Найсуттєвішими вважаються культурні явища, що сприяють адаптації людини до оточення [5, с. 7]. Наприклад, учені-культурологи А. Кребер, К. Клакхольн, проаналізувавши понад сто основних визначень культури, згрупували їх у такий спосіб:

1. Тлумачення, що належать до концепції основоположника культурної антропології Е. Тейлора. Їх змістом є культура як сума всіх видів діяльності, звичаїв, вірувань; культура як скарбниці всього створеного людьми, містить у собі книги, карти тощо; культура як знання шляхів пристосування до соціального й природного



нення: мова, звичаї, система етикету, етика, що склалися століттями.

2. Історичні – виокремлюють роль традицій культурної спадщини, що дісталися сучасному від попередніх етапів розвитку людства. До них приєднуються й генетичні означення як до культури, так і до людини. Вона охоплює все, що створено людьми й передається від покоління до покоління: знаряддя, символи, загальна діяльність, погляди, вірування.

3. Нормативні – зосереджують увагу на знайдених прийнятих правилах і нормах. Культура є способом життя індивіда, обумовленого соціальними умовами.

4. Ціннісні тлумачення: культура – це матеріальні й соціальні цінності груп людей, їх звичаї, поведінки.

5. Психологічні – ґрунтуються на вирішенні людиною певних проблем психологічного характеру. У цьому зв'язку культура є особливим пристосуванням людей до природного оточення, що складається з наслідків такого пристосування.

6. Визначення на основі теорії навчання: культура як компонент соціального досвіду – людина набула його в процесі життя, а не отримала спадково.

7. Структурні визначення, що виокремлюють важливість моментів організації й моделювання. З огляду на це культура є системою певних зв'язків між собою: матеріальні й нематеріальні культурні ознаки (базуються навколо певних потреб, утворюючи соціальні інститути, що є ядром (моделлю) культури).

8. Ідеологічні: культура – це потік ідей, що походять від індивіда до індивіда за допомогою слів або наслідувань.

9. Символічні визначення: культура – це організація різних феноменів (матеріальних предметів, дій, ідей, почуттів), що полягає у використанні символів або залежить від них. Кожна з соціальних груп визначень охоплює певні специфічні риси культури. Однак у цілому, як складний суспільний феномен, вона вислизає від визначень [6, с. 274].

Сучасний дослідник культури Д. Мацумото ґрунтує її як динамічну систему правил експліцитних (офіційних) та імпліцитних (неофіційних), встановлених групами людей з метою забезпечення свого виживання, включаючи цінності, цінності, уявлення, норми й моделі поведінки, загальні для групи і реалізуються специфічним способом усередині цієї групи, передаються із покоління в покоління, відносно стійкі, але здатні змінюватися в часі [7, с.31].

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови «самовизначення» трактується

як дія від дієслова «самовизначатися», що означає усвідомити себе, свої класові, суспільні інтереси, визначити власне існування, своє місце в житті, суспільстві, почати існувати самостійно [4, с. 1098].

Слід зазначити, що як особистість людина сама визначає себе, своє життя, свою долю, свій буттєвий статус і свою налаштованість щодо буття та життя. По суті завдяки самовизначенню людина перебуває у творчому ставленні до дійсності та самої себе.

Самовизначення виступає як акт виявлення і утвердження індивідуальної позиції особистості у різних сферах діяльності. Завдяки свободі вибору людина стає активним суб'єктом суспільного розвитку.

Безпосередньо, у світлі проблеми вартують уваги погляди науковців на сутність процесу самовизначення. Зокрема, сутність процесу самовизначення полягає в актах виявлення й утвердження індивідуальної позиції у проблемних ситуаціях, коли людина опиняється перед необхідністю вибору і повинна розв'язувати екзистенційні або прагматичні питання [9, с. 64].

Крім того, вчені розглядають культуру особистісного самовизначення як результат соціального розвитку особистості, важливий набуток онтогенезу, пов'язаний з формуванням розгорнутої соціальної позиції молодої людини у ставленні до навколишнього світу (людей та речей). Вона є суб'єктивним усвідомленням себе самостійним членом суспільства, розуміння свого місця, призначення в ньому й зумовлене певним рівнем самосвідомості, соціальної відповідальності, потреби в самореалізації своїх можливостей [3, с. 16–19].

Психологи пов'язують культуру особистісного самовизначення із проблемами розвитку індивіда і його самосвідомості.

С. Рубінштейн, опираючись на принципи, за якими зовнішні причини діють, заломлюючись через внутрішні умови, стверджує, що ефект дії залежить від внутрішніх властивостей суб'єкта [8, с. 359]. Загалом таке розуміння є свідченням, що всяка детермінація необхідна як детермінація іншим, як самовизначення (визначення внутрішніх властивостей суб'єкта). У самовизначенні виражається активність особистості.

Отже, ключовим моментом культури особистісного самовизначення є самодетермінація, власна активність особистості. Саме ця складова, на думку вчених, характеризує міру включеності особистості в суспільні відносини. Вони вважають, що самовизначення передбачає не тільки вибір соціальної ролі, а й реалізацію цієї ролі, тобто певний спосіб самореалізації через вибрану роль [1].



Культура особистісного самовизначення характеризує соціальну зрілість особистості та є результатом рефлексії, самоконтролю, розвитку самосвідомості.

Процес самовизначення особистості, за В. Сафіним, трактується як процес входження особистості: 1) у рольову позицію (рольове самовизначення); 2) професійні стосунки (професійне самовизначення); 3) сімейні взаємини (самовизначення особистості в сімейно-побутовій сфері); 4) соціальні відносини (соціальне самовизначення). Відповідальність, за вченим, є системоутвірною характеристикою самовизначення особистості [10, с. 65–73].

І. Бех розглядає культуру особистісного самовизначення через здатність особистості визначати й реалізувати ціннісну ієрархію своєї життєдіяльності, вміння переосмислювати власну моральну сутність залежно від конкретної культурно-історичної ситуації [2, с. 151].

Отже, культура особистісного самовизначення передбачає формування у підростаючого покоління ціннісних орієнтацій, стійких переконань, знань норм правил поведінки, прийнятих у соціумі, здатності до прийняття самостійних рішень у нових ситуаціях.

К. Абульханова-Славська визначає такі рівні розвитку особистісного самовизначення: на вихідному рівні організації життєдіяльності особистість ніби виділяється з ходу подій життя та змін його умов (організація життя відбувається в єдності з його здійсненням); на наступному рівні особистість самовизначається відносно подій (мінливість індивіда з їх плином припиняється – особистість стає стабільною); на вищому рівні особистість не тільки самовизначається відносно ходу окремих подій, але й щодо процесу життєдіяльності в цілому. Людина починає все більш послідовно і конкретно дотримуватися певної лінії життя, що має власну

логіку [1, с. 36].

Змістову структуру культури особистісного самовизначення можна представити взаємопов'язаними і взаємозумовлювальними компонентами: мотиваційним, гностичним та діяльнісним. Мотиваційний компонент характеризує розвиток в особистості ціннісно орієнтованої свідомості й визначення на цій основі особистісно значущих цінностей. Гностичний компонент виявляється у розумінні індивідом сутності культури особистісного самовизначення, механізмів її прояву, знанні власних особливостей та потенційних можливостей. Діяльнісний компонент передбачає визначення та реалізацію потенційних можливостей особистості у повсякденній життєдіяльності, відповідальність щодо рішень, що ухвалюють, і свого вибору.

Серед форм роботи, що сприяють ефективному формуванню культури особистісного самовизначення студентської молоді можна визначити спецкурс «Майстерня самовизначення». Основних завдань реалізації спецкурсу належить: 1) педагогічна діагностика та самодіагностика самопізнання; 2) організація діяльності студентів через створення ситуацій успіху; 3) моделювання життєво-практичних ситуацій. Практичні вміння, навички розвиваються також у процесі включення студентів в ігри, тренінги, клуби. Виховання культури особистісного самовизначення передбачає реалізацію проектних технологій життєвих проектів відповідно до потреб та інтересів студентів.

**Висновок.** Таким чином, цілісна реалізація індивідуального потенціалу особистості, її самовизначення відбувається в конкретній соціально-ціннісній діяльності, яка забезпечує усвідомлення цілей, можливостей, самовизначення особистості. Перспективним вбачається дослідження впливу виховання на процес особистісного самовизначення учнівської та студентської молоді.

#### Список використаних джерел

1. Абульханова-Славская К.А. Стратегия жизни / К.А. Абульханова-Славская. – М.: Мысль, 1991. – 300 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / І.Д. Бех. – К.: Либідь, 2008. – 848 с.
3. Болгарина В.С. Ідеал: цінність і духовний вектор / В.С. Болгарина // Цінності освіти і виховання: зб. наук.-метод. праць [наук. ред. О.В. Сухомлинська]. – К., 1997. – С. 16–19.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.: Ірпінськ ВТФ «Перун», 2004. – 1440 с.
5. Кричевский Р. Л. Если вы руководитель. Элементы психологии менеджмента в повседневной работе / Р.Л. Кричевский. – М.: Дело. – 193 с.
6. Культурологія. Словник термінів і понять / [упоряд. О. І. Погорілий, М. А. Собацький]. – К.: Вид. д-на КМ «Академія», 2003. – 316 с.
7. Мацумото Д. Психология и культура / Д. Мацумото. – СПб.: Прайм – Евростандарт, 2002. – 416 с.
8. Рубинштейн С.Л. Проблемы общей психологии / С.Л. Рубинштейн. – М.: Педагогика, 1976. – 415 с.
9. Сазоненко Г.С. Компетентність у системі неперервної освіти: акмеологічна модель: наук.-метод. посібник / Г.С. Сазоненко, В.В. Приступа. – Макарів: Софія, 2013. – 416 с.
10. Сафин В.Ф. Психологический аспект самоопределения личности / В.Ф. Сафин // Психологический журнал. – 1984. – №4. – С. 65–73.



### Зміст

|                                                                                                                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Рошчін І.</b> Ідеї Петра Лесгафта щодо фізичного виховання школярів.                                                                                                    | 3   |
| <b>Дяченко-Богун М.М.</b> Здоров'язбережувальний проект як метод підготовки учителів біології до реалізації здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності.    | 7   |
| <b>Берека В.</b> Неперервна педагогічна освіта як головна умова успішної реалізації освітньої політики в Україні.                                                          | 11  |
| <b>Андрущенко І.С.</b> Педагогічне проектування теоретичної моделі формування технічної компетентності майбутніх офіцерів радіоелектронного профілю.                       | 15  |
| <b>Вашеняк І.Б.</b> Історичний аналіз науково-практичної діяльності Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.                                  | 19  |
| <b>Лисанець Ю.В., Стриж А.А.</b> Типологія мовних помилок у процесі вивчення англійської мови студентами вищих медичних навчальних закладів.                               | 26  |
| <b>Гришко В.І.</b> Формування інформаційної компетентності майбутніх правознавців у процесі вивчення історико-правових дисциплін: методичний аспект.                       | 29  |
| <b>Ребрина А.А.</b> Основи науково-дослідної роботи в процесі виховання професійно-прикладної фізичної культури.                                                           | 33  |
| <b>Войчун О.</b> Студентське кураторство як етап у формуванні громадянської активності.                                                                                    | 37  |
| <b>Грозан С.В.</b> Формування дослідницької компетентності в майбутніх учителів музичного мистецтва.                                                                       | 41  |
| <b>Долинський Є.В.</b> Інформаційно-комп'ютерне середовище підготовки бакалаврів на першому рівні вищої освіти в університеті.                                             | 45  |
| <b>Желан А.В.</b> Стан загальної музичної освіти на півдні України в кінці XIX – на початку XX століття.                                                                   | 48  |
| <b>Зазуліна Л.В.</b> Дослідно-експериментальна робота як складова неформальної освіти педагогів.                                                                           | 52  |
| <b>Зайцева Т.В., Терещенкова О.В.</b> Компетентнісно-комунікативний підхід у навчальній підготовці курсантів-судноводіїв.                                                  | 57  |
| <b>Корж-Усенко Л.В.</b> Модернізація змісту освіти у вищій школі України в кінці XIX – на початку XX століття.                                                             | 63  |
| <b>Зубченко Л.В.</b> Формування творчої особистості майбутнього фахівця галузі фізичного виховання, спорту та здоров'я людини засобами музейної педагогіки.                | 68  |
| <b>Пашкевич С.А., Іващенко О.В.</b> Організація заходів фізичної рекреації студентів заочного відділення факультету фізичного виховання та спорту.                         | 72  |
| <b>Казанжи І.В.</b> Сучасні підходи до професійної підготовки вчителя початкової школи.                                                                                    | 76  |
| <b>Казачінер О.С.</b> Підготовка вчителя іноземної мови до навчання учнів із розладами емоційно-вольової сфери.                                                            | 79  |
| <b>Колесник Т.Г.</b> Роль професійної культури в структурі професіоналізму фахівців сфери туризму.                                                                         | 85  |
| <b>Корольова Л.М.</b> Чинники, які визначають зміст феномену «креативність молодшого школяра».                                                                             | 89  |
| <b>Костащук О.І.</b> Загальні аспекти дослідження професійної честі майбутнього учителя.                                                                                   | 92  |
| <b>Кострубань Р.В.</b> Зміст та характеристика педагогічних принципів формування толерантності студентів педагогічних коледжів.                                            | 95  |
| <b>Киях З.М.</b> Розвиток професійних навичок педагога – запорука професійної компетентності студентів.                                                                    | 99  |
| <b>Кравцова Л.В., Камінська Н.Г.</b> Дистанційне навчання: механізм формування професійної компетентності курсантів морської академії на базі інформаційних технологій.    | 102 |
| <b>Кравченко О.І.</b> Стратегічний контекст в управлінні сучасним університетом.                                                                                           | 105 |
| <b>Малкова А.П.</b> Виконавська діяльність концертмейстера-піаніста.                                                                                                       | 109 |
| <b>Антонюк О.В.</b> Удосконалення технічної майстерності важкоатлеток шляхом орієнтування тренувального процесу на модельні показники висоти піднімання штанги у поштовху. | 112 |
| <b>Дуля А.В.</b> Педагогічні умови формування екологічної компетентності у процесі навчання курсантів морських навчальних закладів.                                        | 117 |



|                                                                                                                                                                                                              |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Острянюк Т.С.</b> Підготовка батьків учнів до запровадження системи організаційно-педагогічної діяльності соціального педагога в загальноосвітньому навчальному закладі.                                  | 121 |
| <b>Павлюк Є.О.</b> Принципи фахової підготовки майбутніх тренерів-викладачів у ВНЗ.                                                                                                                          | 124 |
| <b>Павлюк О.С.</b> Обґрунтування моделі педагогічної технології самовдосконалення викладача фізичного виховання у процесі професійної діяльності.                                                            | 129 |
| <b>Петляєва В.</b> Актуальні проблеми виховання моральної культури майбутнього вчителя іноземних мов.                                                                                                        | 134 |
| <b>Погоріла Н.І.</b> Методика експериментальної перевірки ефективності формування професійної компетентності майбутніх агротехніків у аграрних коледжах.                                                     | 137 |
| <b>Серебрянська О.М.</b> Формування креативно спрямованого педагога у системі методичної роботи навчальних закладів.                                                                                         | 141 |
| <b>Сидоренко О.Л.</b> Недержавна вища школа України кінця XIX – початку XX століття як предмет наукових досліджень.                                                                                          | 145 |
| <b>Сітченко С.І., Сітченко О.С., Липова С.О.</b> Використання педагогічної спадщини А.С. Макаренка в процесі формування духовності у вихованців виправних колоній.                                           | 149 |
| <b>Станчева І.В.</b> Професійна культура фахівця.                                                                                                                                                            | 155 |
| <b>Тернопільська В.І.</b> Культура особистісного самовизначення як предмет наукового дослідження.                                                                                                            | 160 |
| <b>Фасоля О.І.</b> Особливості організації змісту екологічної освіти та виховання старшокласників профільної школи.                                                                                          | 163 |
| <b>Хміль Н.А.</b> Тенденції впровадження хмарних технологій в освітній процес зарубіжних вищих навчальних закладів.                                                                                          | 168 |
| <b>Булейко О.І.</b> Роль інтеграції професійних знань при підготовці майбутніх будівельників засобами інформаційних технологій.                                                                              | 174 |
| <b>Чопик Т.В.</b> Застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фітнес-тренерів.                                                                                                  | 179 |
| <b>Якименко С.І.</b> Особистість учителя як вирішальний фактор педагогічного процесу.                                                                                                                        | 182 |
| <b>Шелепко Г.А.</b> Посилення державних структур у системі управління шкільництвом (1881 – 1905 рр.).                                                                                                        | 187 |
| <b>Шостак І.О.</b> Формування культури здоров'я студентської молоді в Україні.                                                                                                                               | 193 |
| <b>Шульга А.В.</b> Взаємодія вчителя з батьками молодших школярів з неповних сімей як актуальна проблема сучасності.                                                                                         | 197 |
| <b>Іваха О.П.</b> Цифрова грамотність в освіті та суспільстві.                                                                                                                                               | 202 |
| <b>Нестерова О.Ю.</b> Неформальна освіта як чинник розвитку знань з перекладацької етики у студентів вищих навчальних закладів.                                                                              | 206 |
| <b>Сулаєва Н.В.</b> Концепція неформальної мистецької освіти майбутніх учителів у художньо-творчих колективах.                                                                                               | 210 |
| <b>Сич Т.В.</b> Перспективні напрями методології наукових досліджень проблем управління освітою у сучасних філософських концепціях розвитку науки.                                                           | 214 |
| <b>Єфімова Ю.В., Собченко Т.М.</b> Роль наукових шкіл у житті кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ХПНУ ім. Г.С. Сковороди.                                                                | 219 |
| <b>Кончович К.Т.</b> Педагогічні умови і модель формування готовності майбутніх учителів-філологів до педагогічного спілкування засобами тренінгових технологій.                                             | 222 |
| <b>Кузьменко Ю.В.</b> Законодавче регулювання процесу розбудови системи підготовки педагогічних кадрів незалежної України на початку 90-х років XX ст.                                                       | 226 |
| <b>Лю Сінґінь.</b> До питання сутності естетичної культури особистості.                                                                                                                                      | 230 |
| <b>Човган О.О.</b> Особистісні характеристики розвитку доброчинної спрямованості професійної поведінки соціального працівника.                                                                               | 234 |
| <b>Мороховець Г.Ю., Міщенко С.В.</b> Розвиток у студентів вищого медичного навчального закладу інформаційно-комунікаційної компетенції засобами інформатики.                                                 | 240 |
| <b>Бурлаєнко Т.І.</b> Використання ігрових форм навчання (практичний аспект) для формування економічної компетентності майбутніх менеджерів освіти на прикладі дисципліни «Фінансовий менеджмент».           | 245 |
| <b>Морквян І.В.</b> Етапи формування інтелектуальних умінь майбутніх учителів інформатики при створенні освітнього програмного продукту, дидактичного засобу чи матеріалу із застосуванням сервісів WEB 2.0. | 249 |
| <b>Цехмістрова Г.С.</b> Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін як координуюча ланка у вихованні громадянської активності студентів університету.                                                           | 254 |
| <b>Анотації</b>                                                                                                                                                                                              | 257 |



## ВИМОГИ

### до змісту та оформлення статей для розміщення у збірнику наукових праць "Нові технології навчання"

*Статті, які не відповідають цим вимогам, не будуть друкуватися у збірнику*

1. На сторінках збірника висвітлюються результати наукових досліджень в галузі педагогіки, впровадження інноваційних технологій, застосування психолого-педагогічних розробок у навчально-виховному процесі різних типів навчальних закладів усіх ланок системи освіти.

Статті повинні відповідати вимогам, викладеним у постанові ВАК України від 15.01.2003 р. № 7-05/1.

Обсяг рукопису – не більше 7-12 сторінок.

Заголовок статті має бути коротким і відповідати її змісту.

Рекомендується структурувати статтю за такими розділами: Вступ. Аналіз попередніх досліджень. Мета роботи. Матеріал і результати дослідження. Висновки.

В кінці статті слід розмістити список використаних джерел.

2. Рукопис статті надсилається в одному примірнику, надрукованому з інтервалом 1,5, шрифтом Times New Roman, 14 pt, а також дублюється на електронному носії (CD).

3. До рукопису додаються на окремих аркушах:

- завірена зовнішня рецензія;
- назва статті, прізвище, ім'я, по-батькові автора (авторів), анотація (700-1300 знаків) та ключові слова українською, російською та англійською мовами (все дублюється на електронному носії);
- рисунки, таблиці з підписами, оформлені відповідно до державних стандартів;
- відомості про автора (авторів): місце

роботи, посада, науковий ступінь та звання, домашня та службова адреси, номери домашнього, мобільного та службового телефонів.

4. Таблиці повинні мати назву та порядковий номер. Одночасно використання таблиць і графіків для пояснення одних і тих же положень не рекомендується.

5. Текст статті повинен бути вичитаний, надрукований чітким контрастним шрифтом та підписаний автором (авторами).

6. Окремим файлом надати кольорову фотографію автора (авторів) статті у форматі TIFF – 300 пікс/дюйм.

У правому верхньому кутку першої сторінки розміщуються: ініціали та прізвище автора (авторів), науковий ступінь, вчене звання, повна назва установи, де працює автор (автори), у лівому верхньому куті – УДК.

Запрошуємо до співпраці!

Матеріали до збірника просимо надсилати за адресою: 03035, Київ-035, вул. Митрополита Василя Липківського 36; тел. (044) 248-19-64, 228-11-04, кім. 317, електронна адреса (metody@ukr.net).

Замовити науковий збірник «Нові технології навчання» можна за адресою: Навчально-методичний центр, вул. Заводська, 47а, смт Немішаєве, Бородянський район, Київська область, 07853, тел./факс.: (04577) 41-4-36, 41-7-07.

Електронна адреса: osvitatk@ukr.net

Інтернет-магазин: nmcshop.com.ua



**Наукове видання**

**Нові технології навчання**

Випуск 86  
частина 1

Редагування: Н.В. Цибенко  
Верстка: Л.В. Шишкіна  
Дизайн: М.О. Цендревич

Підписано до друку 14.07.2015 р.  
Умов. друк. арк. 13,6  
Наклад 500 прим. Зам. №12

Видавництво «Агроосвіта»  
вул. Смілянська, 11,  
м. Київ  
т./ф.: 04577-41-8-01  
e-mail: osvitatk@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру  
суб'єкта видавничої справи ДК №1310

**Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України**

03035, Київ-35, вул. Урицького, 36